

Aan: Burgemeester en Wethouders van de gemeente Nijmegen
Postbus 9105
6500 HG Nijmegen

Betreft: Warmtevisie Nijmegen dd juni 2018
Datum: 12 september 2018
Behandeld door: Maarten Visschers
Briefnr: 18112mv

Geacht College,

De gemeente Nijmegen gaat voortvarend aan de slag met de verduurzaming van de gebouwde omgeving. In juni jl heeft het College een warmtevisie uitgebracht. Hiermee loopt de gemeente Nijmegen voorop in Nederland. Daadwerkelijk stappen zetten en uitvoeren staat voorop. De opgave en uitdaging zijn zeer groot. Wij complimenteren de gemeente Nijmegen met dit pro-actieve beleid.

In de warmtevisie worden de hoofdlijnen van de aanpak aangegeven. Wijken waar de gemeente wil starten met verduurzaming met de daarbij voorgestane warmtevoorziening, worden aangegeven. Het bestaande Nijmeegse warmtenet vormt een belangrijke pijler van de visie. Het eindbeeld 'Aardgasvrije opties 2045' (pagina 13) schets dat er 30.000-50.000 woningen aan het warmtenet (collectief systeem) en 25.000 tot 35.000 woningen aan een (verzwaard) elektriciteitsnet (met een individueel systeem) worden gekoppeld. Op dit moment zijn er 6.000 nieuwbouwwoningen in de Waalsprong en het Waalfront aan het hoge temperatuurwarmtenet (afgekort HT-warmtenet) gekoppeld. Daarvoor wordt de warmte door de afvalverbrandingsinstallatie van de ARN geleverd. Volgens het contract met NUON dienen er nog 9.000 woningen te worden aangesloten.

Ter overweging geeft de Gelderse Natuur en Milieufederatie u het volgende mee.

a. Aansluiting nieuwbouwwoningen aan warmtenet niet meest gunstig

Nieuwbouwwoningen kunnen reeds goed en kosteneffectief 'all-electric' (goede isolatie, voorzien van zonnepanelen) worden gebouwd. Daar zijn al vele voorbeelden van. Nieuwe kantoorgebouwen kunnen goed met bodemwarmte (warmtekoelopslag) worden gebouwd. Daardoor is het niet nodig om nieuwbouw aan een warmtenet te koppelen. In geval dat wel wordt gedaan, kan er concurrentie ontstaan met bestaande bouw. Dat is van belang omdat duurzame energie ten behoeve van warmtenetten reeds een grote opgave is.

Bovendien hoeven nieuwbouwwoningen die aan een warmtenet worden gekoppeld, minder te worden geïsoleerd dan nieuwbouwwoningen die niet aan een warmtenet worden gekoppeld (Wijziging Bouwbesluit dd 22 oktober 2010). De isolatiegraad van nieuwbouwwoningen aan een warmtenet is via wetgeving lager gesteld dan de isolatiegraad van nieuwbouwwoningen die niet zijn aangekoppeld. Koppeling van nieuwbouw aan een warmtenet is energetisch gezien suboptimaal.

Op pagina 28 van de Warmtevisie blijkt dat tenminste wordt een deel van de nieuwbouw op het warmtenet wordt aangesloten. "In Nijmegen wordt nieuwbouw niet meer aangesloten op aardgas. Voor de nieuwbouwoorden Waalsprong en Waalfront is gekozen voor een collectieve oplossing in het warmtenet. Voor overige nieuwbouwoorden moet onderzocht worden welke aardgasvrije opties geschikt zijn en welke opties technisch-financieel haalbaar zijn. Met de wijkplannen wordt specifiek

gekeken naar de nieuwbouwpogaven, om te komen tot een heldere positie met betrekking tot het aansluiten van nieuwbouw op het warmtenet.”

Wij bevelen aan om nieuwbouw zoveel mogelijk ‘all-electric’ met een lage temperatuur warmtesysteem uit te voeren zodat het HT-warmtenet zoveel mogelijk voor de bestaande woningen kan worden ingezet. Innovaties op het gebied van all-electric toepassingen in de bouwsector worden daarmee ook zoveel mogelijk gestimuleerd.

b. Beschikbare hoeveelheid duurzame warmte beperkt

Bij het eindbeeld (jaar 2045) van de warmtetransitie wordt uitgegaan van 30.000 tot 50.000 woningen aan het warmtenet. De vraag is of de genoemde bronnen (zoals restwarmte, geothermie) de vereiste hoeveelheid warmte kunnen gaan leveren. Geothermie kan (per doublet) voor ca 7.500 woningequivalenten warmte leveren. De ARN zal in de tijd minder afvalwarmte leveren vanwege doelstellingen met betrekking tot circulaire economie. Aanbevolen wordt om het warmtenet gefaseerd uit te rollen zodat er ook duidelijk is of er voldoende duurzame warmte beschikbaar is. Tussenevaluaties zijn daarbij belangrijk.

c. Nadere uitwerking ombouw warmtenet naar lage temperatuur

De gemeente Nijmegen kiest voor uitbreiding van het huidige HT-warmtenet. Een HT-warmtenet kan zowel in ruimteverwarming als tapwaterverwarming voorzien. Dan behoeft het huidige HT-verwarmingssysteem in bestaande woningen geen aanpassing. Voor een HT-warmtenet is echter veel energie nodig omdat de aanvoertemperatuur van het warmtenet hoog moet zijn (ca 120 graden). Een midden of lage temperatuurwarmtenet (MT- cq LT-warmtenet) is energetisch gezien gunstiger.

Volgens de warmtevisie wordt het HT-warmtenet eerst uitgebreid tot 50.000 woningen en daarna omgebouwd tot MT- cq LT-warmtenet. Met een dergelijke ombouw is nog geen ervaring opgedaan. Deze ombouw verdient naar onze mening nog nadere uitwerking.

d. Toepassing biomassa past niet in warmtevisie

Op pagina 17 wordt ingegaan op de inzet van biomassa-verbranding als warmtebron.

In de motie Nijmegen Duurzaam Warm dd 28 juni 2017 vraagt de gemeenteraad B&W duurzame warmtebronnen voor het warmtenet toe te passen zonder daarbij gebruik te maken van biomassa. Toepassing van hout als brandstof is niet duurzaam, zo illustreren wij in onze notitie¹ over dit onderwerp. Daarnaast zal door de toename van SDE-aanvragen op korte termijn (2018-2020) geen lokale biomassa meer beschikbaar zijn, aldus recent onderzoek van Probos². Vanwege bovenvermelde overwegingen passen houtgestookte energiecentrales niet in de Warmtevisie.

Wij wensen u veel succes met de uitvoering van de Nijmeegse Warmtevisie.

Met vriendelijke groet,

Petra Souwerbren
Directeur

cc. Gemeenteraad, ARN

¹ <https://www.gnmf.nl/biomassa>

² <https://www.gnmf.nl/nieuws/grensnederlandsehoutigebiomassabereikt>